

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-237

23 березня 2020 року

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій

Щодо проєкту Закону України № 2664

На розгляді в Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій знаходиться проєкт Закону України «Про харчування у закладах загальної середньої освіти» (реєстр. № 2664 від 20.12.2019 року; н. д. І. Р. Калаур та ін.) (далі – Законопроєкт). Асоціація міст України розглянула Законопроєкт і в межах компетенції повідомляє.

Законопроєктом пропонується врегулювати питання організації та забезпечення харчування дітей у закладах загальної середньої освіти. У цілому підтримуючи необхідність належної організації якісного харчування дітей під час освітнього процесу, Асоціація міст України вважає необхідним висловити окремі зауваження та рекомендації до тексту Законопроєкту.

Щодо визначення виключного переліку пільгових категорій та механізму їх харчування

У пункті п'ятому абзацу другої частини другої статті 3 Законопроєкту визначено виключний перелік осіб, які належать до пільгових категорій та мають бути забезпечені безоплатним та пільговим харчуванням. Насамперед варто зауважити, що механізм надання безоплатного та пільгового харчування різний, а тому, на думку Асоціації міст України, необхідно розмежувати ці поняття в окремих нормах, щоб уникнути різночитань.

Сьогодні всі органи місцевого самоврядування за кошти місцевих бюджетів забезпечують харчуванням дітей пільгових категорій та інших категорій, визначених законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» та «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» та інших нормативно-правових актів. Так, харчуються діти сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти з особливими освітніми потребами, які навчаються в спеціальних та інклюзивних класах, діти із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» та інші, визначені Законами України, категорії. Також міста додатково харчують дітей учасників АТО, загиблих в АТО; дітей працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків; дітей сімей переселенців з тимчасово окупованої території та зони АТО; дітей із сімей загиблих під час Революції

Гідності та із сімей учасників Революції Гідності, які отримали ушкодження здоров'я; дітей, сім'ї яких опинились у складних життєвих обставинах; а також дітей воїнів-афганців.

У пункті п'ятому абзацу другого частини другої статті 3 Законопроекту з'являються додаткові категорії осіб, яких автори законопроекту пропонують харчувати безкоштовно та пільгово: вихованці груп подовженого дня; учні 1–4-х класів; вихованці шкіл-інтернатів, пришкільних інтернатів, спеціалізованих шкіл (мистецького, наукового, військового або спортивного профілю), дошкільних навчальних закладів та оздоровчих таборів при закладах загальної середньої освіти. Наявність додаткових категорій дітей суттєво збільшить видатки місцевих бюджетів на організацію їх харчування. При цьому в Пояснюваній записці до Законопроекту відсутнє належне фінансово-економічне обґрунтування, що ставить під сумнів можливість реалізації цієї норми. Також, забезпечуючи пільгове чи безоплатне харчування дітей дошкільних навчальних закладів при закладах загальної середньої освіти, свідомо порушується принцип справедливості у забезпеченні харчування дітей закладів дошкільної освіти, що функціонують самостійно.

Вважаємо, що встановлення виключного переліку осіб пільгових категорій є недоцільним у Законопроекті ще й тому, що цей перелік може змінюватись або визначатись іншими законами, а тому пропонуємо пункт п'ятий абзацу другого частини другої статті 3 Законопроекту виключити.

Щодо управління комунальним майном

Відповідно до статті 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» право комунальної власності належить територіальній громаді. У той же час пунктом третім частини першої статті 7 Законопроекту пропонується визначити повноваженням держави надавати права безоплатно використовувати для організації харчування дітей у закладах загальної середньої освіти приміщень шкільних їдалень і буфетів, забезпечених гарячою та холодною водою, теплом, електроенергією, каналізацією. Звертаємо увагу, що це право може бути реалізоване державної виключно до закладів освіти державної форми власності. У той же час більшість закладів загальної середньої освіти України мають комунальну форму власності.

Відповідно до підпункту 1 пункту «а» статті 29 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, управління в межах, визначених радою, майном, що належить до комунальної власності відповідних територіальних громад. Згідно з статтею 20 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» державний контроль за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування може здійснюватися лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, і не повинен призводити до втручання органів державної влади чи їх посадових осіб у здійснення органами місцевого самоврядування наданих їм власних повноважень.

Зважаючи на вище зазначене, пропонуємо пункт третій частини першої статті 7 Законопроекту викласти у такій редакції:

«надання права безоплатно використовувати для організації харчування дітей у закладах загальної середньої освіти **державної форми власності** приміщень шкільних їдалень і буфетів, забезпечених гарячою та холодною водою, теплом, електроенергією, каналізацією;».

Окрім того, вважаємо, що пункт третій частини першої статті 7 Законопроекту варто узгодити із Законом України «Про оренду державного та комунального майна».

Щодо джерел фінансування харчування дітей

Пунктом шостим частини першої статті 7 Законопроекту пропонується видатки на організацію харчування у закладах загальної середньої освіти здійснювати за рахунок районних, міських бюджетів та бюджетів об'єднаних територіальних громад; а також спонсорської допомоги сільськогосподарських (фермерських) господарств, інших суб'єктів господарювання та батьків. Реалізація норм Законопроекту призведе до суттєвого зростання видатків місцевих бюджетів на харчування дітей у закладах загальної середньої освіти, у той же час автори не пропонують джерела їх покриття. Відповідно до частини третьої статті 142 Конституції України витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.

Лише у частині третій статті 10 Прикінцевих положень Законопроекту згадується як одне із джерел фінансування харчування дітей Державний бюджет України. При цьому не визначаються цілі, на які буде спрямовано кошти державного бюджету в частині організації харчування дітей.

Пропонуємо визначити компенсатори покриття додаткових видатків місцевих бюджетів на ці цілі.

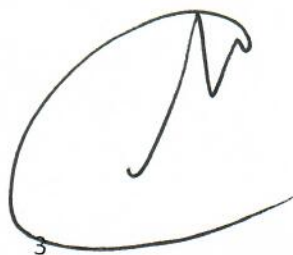
Щодо встановлення норм харчування дітей

Частиною третьою статті 10 Прикінцевих положень Законопроекту здійснюється спроба встановити норми та режим харчування дітей. У той же час такі норми встановлюються відповідними підзаконними актами Кабінету Міністрів України, оскільки потребують більш частого, ніж Закон, корегування та врахування потреб окремих категорій дітей і специфіки закладів освіти. Вважаємо, що частина третя статті 10 Прикінцевих положень Законопроекту є такою, що потребує суттєвого доопрацювання.

Зважаючи на вище зазначене, Асоціація міст України просить Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій **повернути** проект Закону України «Про харчування у закладах загальної середньої освіти» (реєстр. № 2664 від 20.12.2019 року) авторам законодавчої ініціативи **на доопрацювання**.

Виконавчий директор Асоціації

Мозгова Л. А.
486-30-82

О. В. Слобожан